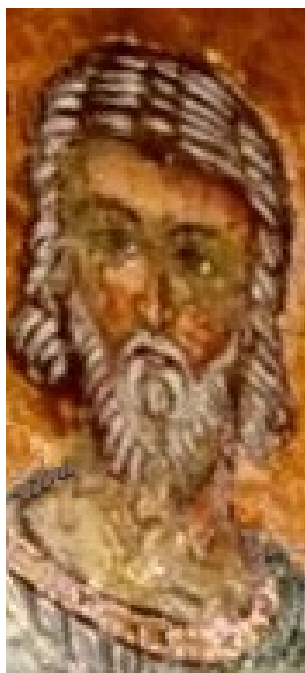

Вяра

23.04 по еретическия, †10 април по църковния календар - Св. мъченици Терентий, Помпий, Африкан, Максим, Зинон, Александър, Теодор и другите с тях

Страдание на светите мъченици Терентий, Помпий, Африкан, Максим, Зинон, Александър, Теодор и другите с тях († ок. 249-251 гг.)

Свети мъченик
Терентий.
Фрагмент от
стара ромейска
стенопис от
остров Кипър

Нечестивият римски цар Декий, който искал да обърне всички към своята пагубна идолопоклонническа вяра, разпратил до областите на царството си указ - християните да

бъдат принуждавани към идолослужение и да ядат от жертвите, принасяни на идолите, а непослушните да се подлагат на съд и присъда. Когато управителят на Африка Фортунатиан получил този указ, седнал на съдийското място, събрал при себе си целия народ и заявил:

- Принесете жертва на боговете, в противен случай ще бъдете жестоко мъчени и ще загинете от страшна смърт.

С тези думи управителят показал инструментите за изтезания и мнозина при вида им се уплашили и се отрекли от Христовата вяра. Но някои от верните, на брой четиридесет, твърдо решили да умрат за Христа и дръзновено си казвали един на друг:

- Ще бъдем твърди, братя, няма да се отречем от Христа, нашия Бог, за да не се отрече и Той от нас пред Своя Отец небесен и пред светите Свої ангели. Да помним какво е казал Господ: “не бойте се от ония, които убиват тялото, а душата не могат да убият; а бойте се повече от Оногова, Който може и душата и тялото да погуби в геената”.

Когато Христовите раби се ободрявали един другия с такива думи, Фортунатиан им казал:

- Учудвам се как така вие, хора в зряла възраст и разум, сте стигнали до такова безумие, че признавате за единствен Бог и цар Този, Когото иудеите са разпънали като злодей.

Свети Терентий му отвърнал заради всички:

- Ако ти, управителю, изоставиш идолската заблуда и разбереш силата на Христа разпнатия, би Му се поклонил и би Му служил; защото Той е Божий Син, благ, милосърден и милостив; по благоволението на Бога, Своя Отец, Той е слязъл на земята, съединил е Своего Божество с човешкото естество и заради нашето спасение доброволно е претърпял кръст.

Управителят казал:

- Принесете жертва на боговете, иначе ще изгоря телата ви и ще ви погубя.

- Мислиш да ни уплашиш ли? - отвърнал свети Терентий. - Не, ние не сме толкова слаби, че да оставим безсмъртния живот и Подателя му и да се поклоним на идолите. Върши по-скоро това, което си решил, изобретявай мъчения за нас, защото ние сме Христови раби, твърди и постоянни.

Тогава управителят гневно заповядал да ги разсъблекат и да ги отведат в идолския храм. А идолите били украсени със злато, сребро и скъпоценни одежди. Управителят влязъл в храма и казал на светиите:

- Принесете жертва на могъщия бог Херкулес, защото голяма е неговата сила и е славно величието му.

- Лъжеш се - казал свети Терентий, - твоите богове са камък и дърво, мед и желязо, и са украсени със злато, за да прилъгват хората и да ги отклоняват от вечния живот; защото те не виждат, не говорят, не чуват и не ходят, понеже са излети и изваяни от човешки ръце. "Подобни тям ще бъдат ония, които ги правят, и всеки, който се тям надява". Кажете, могат ли вашите богове да помогнат на самите себе си или да накажат онези, които ги обидят? Щом като не могат да помогнат на себе си, как ще помагат на нас?

Управителят, като чул тези думи, заповядал да затворят във вътрешната част на тъмницата Терентий, Африкан, Максим и Помпей, да ги пазят строго, и казал:

- Утре ще ги изведе за разпит.

А пък на блажения Зион, Александър, Теодор и другите, всички на брой тридесет и шест, като заповядал да ги доведат

в съда, близо до идолския храм, им рекъл:

- От първия спор с вас нямаше успех и полза, затова сега ме послушайте и принесете жертва на великия бог Херкулес.

Светиите отвърнали:

- Ние много пъти казахме, че сме християни; още от първите въпроси ти разбра това и никога няма да можеш да ни убедиш да се поклоним на нечистите идоли.

Управителят казал:

- Щом не искате доброволно да се подчините на моите увещания, ще ви заставя със сила да изпълните заповедта на непобедимите царе - и заповядал безпощадно да ги бият с бодливи пръчки и сухи жили.

Светите мъченици вдигнали ръце към небето и в един глас въззоваха:

- Погледни към нас, Господи, Боже наш, помогни на Своите раби и ни избави от врага.

Като чул това, управителят заповядал да ги бият още по-силно, така че слугите много пъти се сменяли, а пръчките и жилите се свършили. Тогава управителят заповядал да ги бият с тояги, макар че вече се били показали вътрешностите на мъчениците, а лицата им били толкова светли и радостни, че всички се чудели на непобедимото търпение и мъжеството на светиите. След бичуването управителят им казал:

- Принесете жертва на боговете и ще ви пусна.

Светиите мълчали, а той в гнева си заповядал да нагорещат железни прътове и да горят гърбовете им, и да поливат раните им с оцет и сол, като ги разтриват с груби парцали. Тогава светите Христови мъченици погледнали към небето:

- Господи Боже наш, Който си спасил от огнената пещ тримата младежи Ананий, Азарий и Мисаил, и си избавил от устата на лъвовете Даниил, и си спасил Моисей от ръцете на фараона и света Текла си защитил от огъня и зверовете; Ти, Който даваш на Твоите възлюбени пълно тържество над враговете, Ти, Който Си въздигнал от мъртвите Пастира на овците великия наш Господ Иисус Христос, и ни правиш много и най-различни благодеяния, създал си светлината и простираш небето като кожа, изчисляваш броя на звездите; всички тях наричаш с имената им, разпространил Си истинското учение на вярата до крайните предели на земята - чуй нас, които Ти се молим, и ни избави от нашите беди, защото Твоя е славата навеки. Амин.

Още не били завършили молитвата си, когато управителят, изпълнен с ярост, отново заповядал да ги провесят и да ги стържат с железни куки и кръвта потекла на потоци от ребрата им; но въпреки страшните мъки, те ни най-малко не отслабвали, защото Бог ги поддържал и им давал твърдост и сила. Управителят им казал:

- Вразумиха ли ви мъките, готови ли сте вече да отстъпите от своето безумие? Или все още оставате в нечестието си?

Светиите нищо не отвърнали, а управителят рекъл яростно:

- На вас говоря, нечестивци!

Тогава светиите, като вдигнали взор към небето, казали:

- Всесилни Боже, Който някога Си излял огън върху град Содом заради неговото беззаконие, разруши и сега този нечестив храм на скверните богове, заради Твоята истина.

С тези думи те направили кръстно знамение на челата си, духнали по посока на капището и изведнъж идолите в него паднали с голям трясък и се разтрошили на прах. Тогава

светите мъченици казали на управителя:

- Виждаш ли какви са твоите богове - къде са сега здравината и силата им? Можаха ли да се защитят?

След малко и храмът паднал и рухнал до основи. Тогава управителят, в страшен гняв от разрушаването на храма и идолите, заповядал да отсекаат главите на светите мъченици. Те се зарадвали на тази заповед, прославили Бога и с радост тръгнали към мястото за изпълнение на присъдата, а там, като преклонили колене, охотно протегнали шиите си под меча заради Христа и умрели от меч. Вярващите взели телата им и ги погребали на свято място.

След като убил тези свети мъченици, управителят заповядал да доведат при него светите Терентий, Африкан, Максим и Помпей и им казал:

- Принесете жертва на боговете, иначе ще загинете от страшна смърт и никой не ще може да ви избави от ръцете ми.

Светиите отвърнали:

- Ние сме християни и на Христа сме възложили надеждата си; а на бесовете няма да се поклоним и няма да служим на твоите богове, и от мъките ти не се страхуваме. Назначавай ни каквито си щеш мъки; ние вярваме на нашия Бог и ти ще бъдеш победен от нас, тъй както дяволът е победен от Христа, Който ще ни даде сила да победим твоите зли намерения.

Управителят заповядал отново да отведат светите мъченици в тъмницата, като сложат на шиите им тежки железни пранги и оковат ръцете и нозете им в железни вериги, и в този вид да ги положат върху железни тризъбци, поставени на пода, и да не пускат никого в тъмницата, да не би някой да им донесе храна. Когато светиите посред тези мъки се молели на Бога, среднощ в тъмницата изгряла светлина, явил се Ангел

Господен и им казал:

- Терентий, Африкан, Максим и Помпей, раби на вишния Бог, станете и подкрепете телата си.

Като казал това, ангелът докоснал оковите им, те веднага паднали и пред тях се появила трапеза, пълна с всякакви ястия.

Ангелът рекъл:

- Отдъхнете си и изяжте храната, която Христос ви изпрати.

Светиите, благославяйки Христа Бога, се подкрепили с храната и питието и въздали благодарност към своя Владика. Стражите забелязали светлина в тъмницата, влезли вътре и като видели светите мъченици радостни и весели, доложили за това на управителя. На сутринта управителят, като довел мъчениците в съда, казал:

- Мъките не ви ли вразумиха, готови ли сте да отстъпите от вашето безумие? Елате при боговете и им се поклонете.

Свети Терентий отвърнал:

- Бог да ни опази от такова безумие - нас и всички, които обичат Бога: "защото онова, що е безумно у Бога, е по-мъдро от човеците" и човешката мъдрост е безумие пред Бога. Бихме били безумни, ако, оставяйки Бога, се поклоним на бесовете, както правиш ти.

Управителят, разгневен от думите им, заповядал да ги окачат на висилките и да ги стържат с железни куки. Претърпявайки изтезанието, светиите се молили на Бога и казвали така:

- Иисусе Христе, Сине на Бога, Който живее во веки, светлина на християните, твърда наша надежда, бъди с нас и

ни помагай, и не ни посрамвай, защото страдаме за Твоето Свето име.

Те се молели така и не чувствали мъките, защото Христос облекчавал болките им.

После управителят заповядал да ги хвърлят пак в тъмницата, и като събрал влѣхви и магьосници, които могат да омагьосват зверове и змии, им наредил чрез заклинанията си да съберат най-страшни влечуги - аспиди, ехидни и змии и да ги пуснат в тъмницата при мъчениците. Но гадините пълзели в краката на светите мъченици, без да се докосват до тях и да им сторят зло; а светиите възпявали и славели Бога. Така прекарвали в тъмницата заедно с гадините три дни и три нощи, а на четвъртото денонощие през нощта управителят изпратил да разберат дали змиите са умъртвили мъчениците. Пратениците, като приближили тъмничните врати, чули как светите затворници пеят и славословят Бога. За да разберат по-добре какво става в тъмницата, те се качили на покрива, отворили го и видели как светиите седят, а Божий Ангел не позволява на змиите да се приближат до мъчениците. Пратениците, като видели това, се ужасили и веднага съобщили на управителя.

Рано сутринта управителят заповядал заклинателите да махнат от тъмницата змиите, аспидите и ехидните, а мъчениците да се доведат на съда. Когато заклинателите отишли в тъмницата и започнали да казват своите обичайни заклинания, змиите не ги послушали, но с голяма ярост се устремили през отворените врати срещу своите заклинатели и ухапали до смърт и тях, и всички, които били там. След това довели светиите в съда, а управителят, като ги видял невредими, изпаднал в ярост и ги осъдил на посичане с меч. Тогава страдалците, изпълнени с неописуема радост, с веселие тръгнали към смъртта, като пеели:

- Ти ни избави, Господи, от тези, които ни обиждаха, и

посрами онези, които ни ненавиждат.

Слугите, които ги отвели на мястото на екзекуцията, изпълнили онова, което им било заповядано, и Христовите изповедници получили мъченически венец. Благоговейни мъже прибрали светите им тела и с чест ги погребали недалече от града за слава на нашия Спасител Иисус Христос, Който живее и царува във вечни времена. Амин.

Кондак, глас 2:

Мученическая честная память прииде днесъ, веселящи всяческая, Терентия премудраго и дружины его. Тепле убо стецемся, да приимем исцеления: сии бо благодать от Бога прияша Духа Святаго, исцеляти недуги душ наших.

(Днес е честната, мъченическа, веселяща всички памет на премъдрия Терентий и неговата дружина. Да се притечем топло, за да получим изцеление; те приеха от Бога благодатта на Светия Дух, за да изцеляват недъзите на душите ни.)

ЧЕТИ-МИНУТИ

{{_LINK1_}}